

Raadsvoorstel

Agendanummer:

Datum raadsvergadering:

Registratienummer:

Onderwerp: Vervolg discussie sociaal-maatschappelijke voorzieningen

---

Gevraagde

Beslissing:

Te besluiten om:

1. in te stemmen met de concrete voorstellen op het gebied van het voorzieningenniveau, zoals die zijn opgenomen in de ontwerp meerjarenbegroting 2013-2016;
2. in te stemmen met de aanvullende taakstelling voor de voorzieningendiscussie, zoals die is opgenomen in de ontwerp meerjarenbegroting 2013-2016;
3. in te stemmen met het uitvoeren van een 'quick scan' c.q. 'benchmark' naar het zwembad, de muziekschool en de kinderboerderij;
4. in te stemmen met een 'quick scan' of en zo ja op welke wijze de exploitatie van Tuyter, Big Bear en Onderdak efficiënter kan worden georganiseerd;
5. in te stemmen met interactieve debatten binnen de zes onderscheiden clusters waarbij samen met het 'veld' wordt onderzocht in welke mate de inzet van collectieve middelen door de gemeente (verder) kan worden terug gedrongen.

Aan de gemeenteraad
van
Krimpen aan den IJssel

Krimpen aan den IJssel,

Inleiding

Bij de behandeling van de Kadernota 2012-2015 heeft de gemeenteraad besloten om een discussie te starten over het Krimpense voorzieningenniveau. Vervolgens heeft de gemeenteraad op 9 februari 2012 het proces vastgesteld voor het voeren van een politieke discussie over het gewenste en financieel solide aanbod van sociaal-maatschappelijke (basis)voorzieningen in onze gemeente.

Inmiddels zijn de eerste drie stappen van dat proces doorlopen. Allereerst hebben wij het volgende in beeld laten brengen.

1. Welke voorzieningen zijn er in Krimpen aan den IJssel?
2. Welke bijdrage leveren die voorzieningen aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen zoals die zijn opgenomen in door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnota's?
3. Welke baten en lasten zijn er met die voorzieningen gemoeid?

Deze informatie hebben wij met onze brief van 23 mei 2012 aangeboden. Op basis daarvan hebben op 2 en 5 juli de Algemene Beschouwingen plaatsgevonden.

Vervolgens zijn wij begonnen met het voorbereiden van de volgende stap in het proces. Deze stap voorziet in het organiseren van een aantal – nog nader vorm te geven – interactieve maatschappelijke debatten.

Complicerende factor daarbij is dat de financiële situatie van de gemeente – o.a. als gevolg van de uitkomsten van de juni-circulaire – verder is verslechterd. Daarom hebben wij ons op 18 september beraden op de ontstane situatie.

Dat heeft enerzijds geleid tot een voorstel voor de meerjarenbegroting 2013-2016 dat wij u afzonderlijk aanbieden.

Anderzijds doen wij een concreet voorstel om de volgende fase van het debat over het voorzieningenniveau in te gaan. Dat voorstel treft u bijgaand aan.

Wij merken hierbij nog nadrukkelijk op dat dit voorstel voor het vervolg van de voorzieningendiscussie dus niet los kan én mag worden gezien van het ontwerp voor de meerjarenbegroting 2013-2016.

Tenslotte hechten wij eraan om op voorhand nogmaals aan te geven dat de financiële noodzaak dermate is dat u als gemeenteraad (politieke) keuzes moet maken. Wanneer het niet lukt om keuzes te maken, dan resteert het genereren van extra inkomsten als enige optie. U moet daarbij denken aan belastingen, heffingen, tarieven en overige baten.

Beoogd effect

Een politiek en maatschappelijk gedragen toekomstvisie voor de sociaal-maatschappelijke voorzieningen in Krimpen aan den IJssel, waarin de clusters Sport en bewegen, Kunst en cultuur, Leren en opgroeien, Volksgezondheid en zorg, Recreatie en groen en Ontmoeting en contact ieder hun plek hebben.

- De eigen verantwoordelijkheid voor burgers om hun leven vorm te geven staat centraal.
- Speciale aandacht wordt gegeven aan de (kwetsbare) doelgroepen jeugd, ouderen, mensen met een beperking en minima.
- De Toekomstvisie is zodanig (financieel) ‘robuust’ dat de structurele inkomsten en uitgaven voor langere tijd (tenminste 10 jaar) verzekerd zijn.

Argumenten

1. Discussie moet op een gestructureerde wijze verlopen

Om de voorzieningendiscussie op een gestructureerde wijze te laten verlopen hebben wij zoals bekend een onderscheid geïntroduceerd in de verschillende rollen die de gemeente op dit moment vervult. De gemeente stimuleert en faciliteert allerlei maatschappelijke activiteiten, indien en voorzover die een bijdrage leveren aan door de gemeenteraad vastgestelde beleidsdoelstellingen.

Daarbij kan de gemeente de volgende rollen vervullen:

- Stimuleren van het aanbod van activiteiten, o.a. door subsidies (budget-, project- en erkenningssubsidies) te verstrekken;
- Stimuleren van de vraag naar activiteiten, bijv. door de inzet van de zogeheten combinatiefunctionarissen;
- Eigenaar en verhuurder van (maatschappelijk) vastgoed;

- Exploitant van bepaalde voorzieningen (Muziekschool, Zwembad, Tuyter, Kinderboerderij, Binnensportaccommodaties);
- Organiseren van een 'sociaal vangnet', met name gericht op de specifieke doelgroepen jeugd, ouderen, mensen met een beperking en minima.

In de tweede plaats maken wij ten behoeve van de voorzieningendiscussie een onderscheid in de clusters:

- Sport en bewegen;
- Kunst en cultuur;
- Leren en opgroeien;
- Volksgezondheid en zorg;
- Recreatie en groen;
- Ontmoeting en contact.

Binnen deze clusters vervult de gemeente tenminste één, maar meestal (veel) meer van de onderscheiden rollen. Wij lichten dit aan de hand van twee clusters (niet uitputtend) voor.

Cluster Sport en bewegen

- De gemeente verstrekt tot en met 2014 erkenningssubsidies voor jeugdleden; ook de Sportraad ontvangt een subsidie.
- In het kader van de invoering van de combinatiefunctionarissen heeft de gemeente een sportmakelaar en een combintaiefunctionaris sport aangesteld.
- De gemeente is eigenaar en verhuurder van buitensportaccommodaties (terreinen en club-/kleedgebouwen) aan diverse sportverenigingen. Overigens zijn sommige verenigingen zelf eigenaar van (een deel van) hun terrein en/of hun club-/kleedgebouwen.
- De gemeente exploiteert zelf de binnensportaccommodaties (sporthal en sportzalen) en zwembad 'De Lansingh'.

Cluster Kunst en cultuur

- De gemeente verstrekt jaarlijks subsidie aan bijv. het Streekmuseum 'Crimpenerhof', de Bibliotheek, aan diverse muziek- en zangverenigingen en aan de Lokale Omroep Krimpen.
- De gemeente verstrekt een subsidie aan de basisscholen voor cultuureducatie. Muziekschool, Bibliotheek en Streekmuseum coördineren samen het aanbod van cultuureducatie.
- In het kader van de invoering van de combinatiefunctionarissen stelt de gemeente een 'cultuurmakelaar' aan.
- De gemeente is eigenaar en verhuurder van gebouwen en terreinen, bijv. aan het Streekmuseum en de Bibliotheek.
- De gemeente exploiteert zelf de Muziekschool.

In het vervolg van dit raadsvoorstel grijpen we steeds terug op deze structuur.

2. Uitkomsten Algemene Beschouwingen kunnen worden samengevat

Onderdeel van de meerjarenbegroting 2012-2015 was aanvankelijk een taakstellende bezuiniging op het voorzieningenniveau van € 100.000,- voor het begrotingsjaar 2014. Met ingang van het jaar 2015 was een structurele bezuiniging van € 200.000,- opgenomen. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota in de raadsvergadering van 14 juni is besloten om de eerdere, nog openstaande ombuigingstaakstellingen op het terrein van de voorzieningen 'op te tellen' bij de taakstelling voor 2014 en 2015.

In de (gewijzigde) meerjarenbegroting 2012-2015 is daardoor nu een bedrag van € 172.000,- als taakstelling voor 2014 opgenomen. Voor 2015 en volgende jaren bedraagt de taakstelling € 272.000,-. Dit was het (financiële) vertrekpunt voor de Algemene Beschouwingen.

Tijdens de Algemene Beschouwingen is ons gebleken dat er een breed draagvlak is voor een principiële discussie over de wijze waarop de voorzieningen in onze gemeente worden geëxploiteerd. Het in stand houden van voorzieningen wordt over het algemeen niet als doel op zich gezien.

De gemeente zou zich volgens vele fracties meer en meer moeten richten op 'leesbevordering' en niet of minder op (het instandhouden van) een bibliotheek; op 'muziekonderwijs' en niet of minder op (het instandhouden van) een muziekschool; op 'zwemmen' en niet of minder op (het instandhouden van) een zwembad; op natuur- en milieueducatie en niet of minder op (het instandhouden van) een kinderboerderij. En ga zo maar door.

Velen vinden het niet onlogisch dat de gemeente vastgoed aanbiedt voor maatschappelijke functies of activiteiten. Voor een kostprijsdekkende huur wel te verstaan, want dat heeft uw raad al eerder in de Kadernota Vastgoed besloten.

Maar de gemeente zou niet langer zelf de min of meer vanzelfsprekende exploitant van een maatschappelijke functie moeten zijn. Er zou meer ruimte geboden kunnen of misschien wel moeten worden geboden aan particuliere en soms misschien wel commerciële exploitatie. Er is zelfs over 'maatschappelijke aanbesteding' gesproken.

Kort samengevat begrijpen wij de uitkomsten van de Algemene Beschouwingen zo dat de gemeenteraad ons vooral de opdracht heeft gegeven om te onderzoeken of en zo ja in welke mate de rol van de gemeente als eigenaar/verhuurder van maatschappelijk vastgoed en als exploitant van maatschappelijke voorzieningen op een zodanig andere leest kan worden geschoeid dat dit vastgoed en deze voorzieningen daarmee op een efficiëntere wijze kan worden geëxploiteerd.

Vanuit deze opdracht zijn wij gestart met de verdere voorbereidingen van de meerjarenbegroting 2013-2016 en van de volgende stap in de voorzieningendiscussie.

3. Financiële meerjarenbeeld 2013-2016 is veranderd

Bij de vaststelling van de meerjarenbegrotingen 2011-2014 en 2012-2015 en de Kadernota 2013-2016 heeft de gemeenteraad tot diverse taakstellingen besloten om de begroting sluitend te krijgen. Naar aanleiding van de juni-circulaire hebben wij zelf nog een aantal nieuwe oplossingsrichtingen genoemd.

Wij hebben deze stelposten in de achterliggende periode nog eens goed tegen het licht gehouden. Sommige stelposten hebben we gehandhaafd, al dan niet voorzien van een ander bedrag. Andere hebben we geschrapt, omdat ze bij nader inzien niet realistisch (genoeg) waren.

Daarbij hebben we ook goed gekeken naar stelposten die een relatie hebben met de voorzieningendiscussie. Wij willen namelijk (opnieuw) voorkomen dat er door een cumulatie van bezuinigingen onduidelijkheid bestaat over de koers van de gemeente.

Al met al hebben wij nu in de ontwerp meerjarenbegroting 2013-2016 ten aanzien van het collectieve voorzieningenniveau al een aantal concrete bedragen en voorstellen moeten c.q. kunnen opnemen om tot een sluitend meerjarenbeeld te komen. Als college hebben wij de oorspronkelijke taakstelling van 2014 en 2015 en volgende jaren nu feitelijk al geconcretiseerd én aangevuld op basis van autonome ontwikkelingen en (beleidsmatige) aanpassingen. Wij lichten deze voorstellen – die ook in de meerjarenbegroting zijn

opgenomen en worden toegelicht – hieronder kort toe aan de hand van de onderscheiden rollen en clusters.

Eigenaar en verhuurder van vastgoed

Bij de vaststelling van de Kadernota Vastgoed heeft de gemeenteraad besloten dat de gemeente alleen (structureel) eigenaar van (maatschappelijk) vastgoed wil zijn als daar een gemeentelijke beleidsdoelstelling mee gediend wordt. Ook heeft de gemeenteraad op ons voorstel besloten om al het maatschappelijk vastgoed tegen een kostprijsdekkende huur te verhuren. De verdere implementatie van deze besluitvorming is nu (ambtelijk) in voorbereiding.

In de meerjarenbegroting 2013-2016 hebben wij nu ook expliciet rekening gehouden met daadwerkelijke invoering van kostprijsdekkende huren en wel met ingang van het kalender- en begrotingsjaar 2014. Taakstellend wordt in de jaren 2014-2016 met een extra inkomst van (netto) jaarlijks € 100.000,- rekening gehouden.

Exploitant van voorzieningen c.q. accommodaties

Binnen ons werkproces Beheer Accommodaties denken wij met ingang van 2013 een bezuiniging van structureel € 100.000,- te realiseren. Wij denken daarbij aan het vernieuwen van toezicht binnen de gemeentelijke accommodaties en aan bezuinigingen op het energiegebruik.

Cluster Sport en bewegen

Wij verwachten extra inkomsten binnen het zwembad als gevolg van het ingezette beleid. Wij houden met ingang van 2013 rekening met een bedrag van jaarlijks € 50.000,-.

Cluster Kunst en cultuur

Wij zijn in gesprek met de Bibliotheek over de toekomst van het bibliotheekwerk. Met ingang van 2014 denken wij jaarlijks € 100.000,- te kunnen besparen op subsidies voor inventaris, huisvesting en activiteiten.

Cluster Leren en opgroeien

Aanvullend op eerdere taakstellingen (o.a. subsidie JJMH) stellen wij binnen dit cluster nog geen specifieke bezuinigingen voor.

Op het gebied van de investingen in onderwijshuisvesting verwijzen wij korthedshalve naar de ontwerp meerjarenbegroting 2013-2016.

Cluster Volksgezondheid en zorg

Aanvullend op de eerdere taakstelling stellen wij voor om te bezuinigen op de uitvoering van de Nota Volksgezondheid.

Cluster Recreatie en groen

Binnen dit cluster stellen wij nog geen specifieke bezuinigingen voor.

Cluster Ontmoeting en contact

Binnen dit cluster stellen wij nog geen specifieke bezuinigingen voor.

Stimuleren van het aanbod

Voor de goede orde vermelden wij dat in de meerjarenbegroting 2012-2015 voor zowel 2013 als 2014 al rekening werd en wordt gehouden met de generieke bezuiniging op de budgetsubsidies. Beide jaren worden de budgetsubsidies met 1,25% gekort. In 2015 wordt een nullijn gehanteerd.

In de meerjarenbegroting 2013-2016 is dit overgenomen, met dien verstande dat ook voor 2016 een nullijn wordt gehanteerd.

Financiën

Gezien de omvang van de algemene middelen die de gemeente nu nog inzet voor de voorzieningen stellen wij uw raad voor om met ingang van 2016 een (aanvullende) taakstelling van structureel € 500.000,- op te nemen.

Wij stellen voor om in 2014 en 2015 naar deze structurele bezuiniging 'toe te groeien'. Concreet betekent dit een taakstelling van € 100.000,- in 2014 en van € 250.000,- in 2015.

Communicatie

Graag overleggen wij met uw raad op welke wijze de voorzieningendiscussie verder kan worden vormgegeven.

Uitvoering

Om deze taakstelling (projectmatig) te kunnen realiseren stellen wij nu voor om in de volgende fase van de voorzieningendiscussie twee (afzonderlijke) sporen te bewandelen.

In het eerste spoor stellen wij voor om te focussen op de voorzieningen die de gemeente zélf exploiteert. Meer concreet denken wij aan het zwembad, de kinderboerderij, de muziekschool en de exploitatie van de (multifunctionele) gebouwen Tuyter, Onderdak en Big Bear.

In het tweede spoor willen wij de zes onderscheiden clusters centraal stellen. Binnen deze clusters willen wij op interactieve wijze, in ieder geval samen met de 'stakeholders' binnen die clusters, in discussie gaan over de wijze waarop vraag en aanbod van activiteiten het beste kan worden georganiseerd.

Spoor 1: Exploitatie van gemeentelijke voorzieningen

Voor de voorzieningen die de gemeente zelf exploiteert (muziekschool, kinderboerderij en zwembad) zullen wij via een 'quick scan' c.q. 'benchmark' in beeld (laten) brengen of een andere exploitatievorm ertoe kan leiden dat de gemeente minder collectieve middelen hoeft in te zetten.

Wij zullen vooral in beeld (laten) brengen hoe dit type voorzieningen in andere gemeenten is georganiseerd (bijv. gemeenschappelijke regeling, zelfstandige stichting of op basis van 'inkoop') en hoe de directe en indirecte (overhead) kosten c.q. de inzet van algemene middelen (bij voorkeur uitgedrukt in een bedrag per gebruiker, bezoeker of per inwoner) zich verhoudt tot de bedragen die daar in onze gemeente in omgaan.

Ook zullen we (laten) bezien of en zo ja in welke mate de Krimpense voorziening een functie vervult voor omliggende gemeenten. Of andersom, of dit type voorzieningen ook in omliggende gemeenten worden aangeboden en in welke mate onze gemeente daar bij aan zou kunnen sluiten.

Wij hebben verder geconstateerd dat niet alleen de Tuyter, maar ook het Onderdak en de Big Bear feitelijk multifunctionele accommodaties zijn (geworden). Meerdere verenigingen en instellingen maken van deze drie gebouwen gebruik, maar de wijze van exploitatie is verschillend. Wij hebben besloten om deze drie gebouwen/accommodaties in hun onderlinge verband tegen het licht te laten houden. Ook hier kiezen we primair voor een 'quick scan' om snel in beeld te krijgen in welke mate dit een bijdrage kan leveren aan de taakstelling.

Overigens waren er voor zo'n quick scan sowieso ook al meerdere (beleidsmatige) aanleidingen. Zo is eerder het professionele theater in de Tuyter beëindigd, maakt het jeugdwerk niet langer gebruik van de Big Bear en moet er nog een oplossing voor Concordia worden gevonden.

Wij zijn van mening dat de exploitatie van deze drie accommodaties op een efficiëntere wijze kan én moet worden georganiseerd. Op voorhand sluiten wij niet uit dat 1 van de 3 gebouwen kan worden afgestoten.

Spoor 2: Toekomst binnen de clusters

Binnen de onderscheiden clusters willen wij op interactieve wijze bespreken hoe wij tot een nieuwe rol- en taakverdeling tussen gemeente, verenigingen en instellingen en gebruikers kunnen komen.

De gemeentelijke inzet in deze interactieve debatten zal primair de invoering van de kostprijsdekkende huur zijn. Dit zal – naar wij verwachten – als gevolg hebben dat verenigingen en instellingen c.q. hun leden en gebruikers zelf een grotere (eigen) bijdrage moeten leveren aan het organiseren c.q. instandhouden van hun activiteiten en (verenigings)accommodatie.

Wij constateren echter wel dat dit past binnen de kaders van het coalitieakkoord en ons collegeprogramma. Daarin is immers aangegeven dat de gemeente – min of meer noodgedwongen – de inzet van collectieve middelen moet heroverwegen en wil streven naar een 'Nieuw evenwicht' tussen de individuele verantwoordelijkheid van burgers en de collectieve taken die door de gemeente worden uitgevoerd en (mede) gefinancierd.

Planning

In de eerdere (krappe) planning was in de periode september/december 2012 voorzien in interactieve debatten. Vervolgens zouden de uitkomsten in de periode januari/april worden verwerkt ten behoeve van de Kadernota 2014-2017.

Wij stellen nu voor om de periode oktober/december te benutten voor het (laten) uitvoeren van de 'quick scans'. De uitkomsten van die quick scans zullen wij dan benutten bij het voorbereiden van de Kadernota.

Wij verwachten daarbij wel dat wij in de periode januari/maart tussentijds met uw gemeenteraad moeten overleggen over de uitkomsten van de quick scans en de consequenties die wij daar als college aan willen verbinden. De uitkomst van een quick scan zou immers bijvoorbeeld kunnen zijn het (extern) verzelfstandigen van één (of meer) van de voorzieningen of het sluiten van één (of meer) van de multifunctionele accommodaties.

De quick scans moeten ook duidelijkheid geven over de hoogte van het bedrag dat bespaard kan worden. Afhankelijk van de hoogte van het bedrag zal het nodig zijn om de interactieve debatten binnen de clusters met een (extra) financiële taakstelling te belasten bovenop de kostprijsdekkende huur en het verlagen van de subsidies.

Daarom stellen wij voor om in de periode november/december met de debatten te starten met een uitloop naar januari/februari. Graag horen wij van uw raad in welke mate u daar als raad een rol in wil spelen.

Wij gaan er vooralsnog vanuit dat u daarvoor het initiatief neemt. Daarbij kunt u natuurlijk een beroep op (ambtelijke) ondersteuning doen.

Bijlagen

Geen.

In de vergadering van de besluitvoorbereidende commissie van is dit voorstel aan de orde geweest.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Krimpen aan den IJssel,

Mr. A. Boele
secretaris

L.M. Huizer
burgemeester

Ontwerp-besluit

De raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d

besluit:

1. in te stemmen met de concrete voorstellen op het gebied van het voorzieningenniveau, zoals die zijn opgenomen in de ontwerp meerjarenbegroting 2013-2016;
2. in te stemmen met de aanvullende taakstelling voor de voorzieningendiscussie, zoals die is opgenomen in de ontwerp meerjarenbegroting 2013-2016;
3. in te stemmen met het uitvoeren van een 'quick scan' c.q. 'benchmark' naar het zwembad, de muziekschool en de kinderboerderij;
4. in te stemmen met een 'quick scan' of en zo ja op welke wijze de exploitatie van Tuyter, Big Bear en Onderdak efficiënter kan worden georganiseerd;
5. in te stemmen met interactieve debatten binnen de zes onderscheiden clusters waarbij samen met het 'veld' wordt onderzocht in welke mate de inzet van collectieve middelen door de gemeente (verder) kan worden terug gedrongen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel in zijn openbare vergadering van

De griffier,

De voorzitter,